

Bodnár Erzsébet

Számvetés

ELTE Ruszisztikai Központhoz fűződő szakmai kapcsolatom néhány mozzanata

Eltelt közel három évtized a magyar történeti ruszisztikában meghatározó szerepet betöltő budapesti műhelynek, az ELTE Ruszisztikai Központjának az életében. Nagyszerű dolog, hogy már erre is, mint történelemre gondolhatunk vissza. A Ruszisztikai Központoz fűződő szakmai kapcsolatombnak, amelytől számos közvetlen és közvetett segítséget kaptam az elmúlt évek során, különös története van, ebből emelek ki néhány mozzanatot számvetésemben.

Viszonylag korán sikerült szakmai kapcsolatot teremtenem a történeti ruszisztika első hazai műhelyével, az 1990-ben létrehozott Ruszisztikai Intézettel és vezetőjével, Szvák Gyulával. Niederhauser Emil professzornak köszönhetően néhány alkalommal a Debreceni Egyetem oktatójaként részt vehettem a Ruszisztikai Intézet által szervezett kerekasztalbeszélgetéseken. 1993-tól vált lehetővé számomra, hogy rendszeresen látogassam programjaikat, rendezvényeiket. Kapcsolatom az intézménnyel, majd 1995-től szakmai jogutódjával, az ELTE Ruszisztikai Központjával, illetve oktatóival/kutatóival egyre szorosabbá vált. Ennek eredményeként a központ által szervezett számos konferencián meghívott előadóként vettem részt, és nemcsak Budapesten, Moszkvában is, ahol egyébként 2007-ben éppen a budapesti műhely támogatásával egy hónapot kutathattam az Orosz Birodalom Külügyi Levéltárában.

A történész pályámmal szerencsés voltam/vagyok, ugyanis két egyetemen oktathattam és kutathattam, azaz a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetében és az ELTE 1995-ben alapított Ruszisztikai Központjában. Megtisztelő volt számomra az ELTE Ruszisztikai Központjának kutatócsoportjában munkálkodni 2007 és 2011 között, ahogyan megtisztelő számomra jelenleg az ELTE Történettudományi Doktori Iskolájában az önálló Ruszisztikai Programra jelentkezteteket oktatni.

A 2007 és 2011 között működő ELTE-MTA Történeti Ruszisztikai Kutatócsoport, melynek tagja voltam, az *Állam és nemzet: az orosz és kelet-európai hatalmi doktrínák a nemzeti-kulturális sajátosságok kontextusában a 10–20. században (források és*

historiográfia) című kutatási témában gazdag kutatási eredménnyel büszkélkedhet. A kutatócsoportban töltött öt év számomra igen hasznos és termékeny volt. A kutatócsoport témájához kapcsolódva két nagy problémakör (I. Tradíció és modernizáció kérdései az orosz kormányzati politikában a 19. század első felében; II. A 18–19. századi hatalmi politika elvei és lehetőségei az európai ügyekben és a keleti kérdésben) kutatásával foglalkoztam, melyekhez kötődően 18 tanulmányt publikáltam, és 2007-ben konferenciát is szerveztem a Debreceni Egyetemen. 2008-ban két kötet jelent meg, az egyik a konferencia előadásait (Tradíció és modernizáció a 18–20. században, Szerk.: Bodnár Erzsébet–Demeter Gábor, Hungarovox, Budapest, 2008. 450.), a másik a 19. század első felében, a keleti kérdésben követett orosz külpolitika jellemzőit feltáró tanulmányaimat tartalmazza (A keleti kérdés és a Balkán az orosz külpolitikában a 19. század első felében, (Tanulmányok), Hungarovox, Budapest, 2008. 223.).

Tehát ez idő alatt formálódott ki az a két kutatási terület, amelyekhez ma is kötődöm. Az egyik a reformok kérdésköre Oroszországban I. Sándor (1801–1825) uralkodása idején, a másik kutatási témám a keleti kérdés és a Balkán az orosz külpolitikában, az előbbivel párhuzamosan és bizonyos mértékig azzal összefüggésben alakult ki. Az újabb témákhoz újabb műhelyek, szakmai kapcsolatok is tartoztak. A budapesti ruszisztikai kutatócsoportnak köszönhetően szorosabbra fűzhettem kapcsolatokat a pécsi, a szegedi, a szombathelyi egyetemeken, az egri és nyíregyházi főiskolákon oktató és kutató kollégáimmal. Igen fontos volt ez számomra. A Ruszisztikai Központ által szervezett konferenciák révén a hazai és külföldi kutató és oktató társaimmal szakmai kérdéseket vitathattam meg. Külön köszönettel tartozom a központnak azért, hogy a történeti ruszisztika iránt érdeklődő debreceni tanítványaim (Bodor Mária, Demeter Gábor, Schrek Katalin, Váradi Katalin) is előadhattak konferenciáikon, bemutathatták kutatási eredményeiket, gyarapíthatták tudásukat és szakmai kapcsolataikat.

A fenti rövid és vázlatos összegzésből is kiviláglik, hogy a Ruszisztikai Központhoz fűződő kapcsolatomban mind szakmai fejlődésemet, mind a Debreceni Egyetemen folytatott oktató és kutató munkámra jelentős hatással bírt. Hálásan köszönöm Szvák Gyula professzornak, hogy a debreceni egyetem oktatójaként részt vehettem a történeti ruszisztika budapesti műhelyének több éves kutató és oktató munkájában.

Az elmúlt három évtizedben az ELTE Ruszisztikai Központ tevékenységének eredményeként a történeti ruszisztika kutatói és oktatói között szoros szakmai kapcsolat

épült ki hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt. A ruszisták fiatal generációján a sor, hogy folytassa a munkát.